

Předehra dnešní kauzy začala hodně dávno. Nejspíš někdy – přibližně – před stvořením člověka. Z vesmíru tehdy přiletěla kometa, skála, hmota, která se při průletu atmosférou rozžhavlala a trhala se a třaskala. A její zbytky při dopadu na zem závěrečně vybuchly a rozmetaly do obzvláště sklovitých krupějí přetavené křemenné podloží a písky na ohromné vzdálenosti od mateřského kráteru. Vznikly meteority či impaktity, nebo rovněž tektity, v Čechách moldavíny, vltavíny. Struskovité, zelenkavé zázraky, nevšední přírodní šperky (občas označované i českým slovem povětroň). A ty pak – zase nadlouho – zavál čas ..

Vltavíny

ZLOČINNOST
NA PŘÍRODĚ
(4)

Jihovýchodně pod Českými Budějovicemi jsou lokality, v nichž se poslední desítky let sbírají polodrahokamy, jejichž sláva obchází svět. S přesným označením původu naleziště se v poslední době objevují např. na americkém trhu. Z katalogu firmy Heaven and Earth (největší distributor českých vltavínů v zahraničí) můžeme vyčíst, že tyto kameny vypadají „jako výhradní zelené lístky z exotické rostliny“ – nebo na jiném místě, že to jsou dokonce Moldavitští Andělé!

A probírá se nejen jejich vzhled a váha, ale i vnitřní energie, přímo vibrující náboj vhodný k ezoterickým účelům.

Snad také vzdálená poptávka po miliony let starých svědčích vývoje naší planety vedla k tomu, že se z původních amatérských geologů, koníkářských sběratelů a kopáčů (s motýčkou, oboustranným cepínem) státního nerostného pokladu stali v několika nedávných letech „průmysloví drancíři“ přírody.

Na počátku nového tisíciletí začala na policejních stolech přibývat oznámení občanů, převážně majitelů pozemků, o brutálních způsobech těžby tradičních jihočeských vltavínů a na to navazoval narůstající stoh úředních záznamů o šetření.

Tak třeba:

„Za lesním porostem, kde dochází k černému dobývání nerostů, stála dvě vozidla – Š 1203 a Wartburg (s uvedenými SPZ). Ve vozidlech nebyla žádná osoba. Na uvedeném místě zjištěny dvě čerstvě vykopané jámy nezjištěným bagrem (pravděpodobně UDS – dle stop po pneumatikách). V době šetření na místě přišly z lesa čtyři osoby. Mezi nimi např. Míla Šoel (jména pachate-

lů jsme pozměnili – pozn. red.) .. Na výzvu hlídky, aby vysvětlily, co v těchto místech dělají, uvedly, že se přišly jenom podívat. Na otázku, kdo vyhrabal díry, tvrdily, že nevědí. Všichni jmenovaní byli na místě řešení napomenutím pro přestupek ..“

• • •

Hlavní podnět pro soustředěnou práci detektivů na poli ekologické kriminality se objevil na podzim roku 2004. Bylo jasné, že „zelená horečka“ zlotřilých permoníků vede k narušování krajiny. Tým ze služby kriminální policie a vyšetřování českobudějovického Okresního ředitelství P ČR (komisaři Jelínek a Przeczek, které později – v realizačním sestavě – doplnili další kolegové) si začal připravovat podklady na kvalifikovaný zásah proti černým dobytélům.

Zaznamenával se pohyb lidí, automobilů, těžké techniky v lokalitě. Výpovědi místních „znalců dění“, svědků nekalé činnosti, mnohdy soukromých majitelů či nájemců postižených pozemků. Aby se mohlo uvažovat o trestných činech, bylo zároveň potřeba odborně vltavíny charakterizovat.

Obvodní báňský úřad v Příbrami poskytl stanovisko, z něhož vyplynulo, že černota se odehrává na výhradním (oficiálně zaknihovaném) ložisku ve vlastnictví státu, že vltavín je všeobecně považován za drahý kámen, vyhrazený (znalci určený, charakterizovaný) nerost, podle paragrafu 3 horního zákona (ten stanovuje obecnější pravidla pro nakládání s naším přírodním bohatstvím, pro těžbu nerostných materiálů). Což ostatně potvrzovala rozehraná spolupráce policie s partnery z ministerstva životního prostředí (mají také seznamy lokalit a v nich vzácnějších součástí neživé i živé přírody), resp. z jeho inspekce.

Dalším důležitým faktorem pro budoucí zásadnější finále jednotlivých případů byl kontakt policistů s Ústavem pro hospodářskou úpravu lesů v Brandýse nad Labem. (Ředitel pobočky Ústavu v jihočeském Rudolfově Ing. Jirí Heyda poskytne koncem roku 2005 ke konkrétním případům vltavínských lupičů odborný odhad nákladů na uvedení poškozených pozemků do původního stavu: přes tři miliony korun nezbytných na rekultivaci zmasakrovaného prostředí. To už je škoda na přírodě vyčíslená o hodně větší než jako běžná či malá, to už visí nad pachateli značný kriminální čin!)

V policejních „výkazech“ postupně uvázla skoro dvacítká nelegálních kopáčů. Po půl roce operativních kroků spadla prvně klec nad několika neřádnými milovníky přírodních klenotů, svérázných, z nebes jakoby spadlých střípků.

A ke konci roku 2005, skoro do roka a do dne, vzlétla první vlaštovka. Zazněl rozsudek, o němž lze zřejmě mluvit jako o soudním výroku precedentním, tedy vzorovém.

Soud tenkrát v předvánočním čase oznámil, že obžalovaný je vinen.

„V přesně nezjištěných dnech v období někdy od roku 2001 do 10. 5. 2005 ve výhradním ložisku .. v katastrálním území

nahradil škodu, kterou trestným činem způsobil. A konečně soud obžalovanému uložil trest propadnutí věci, a to (mj.): vodního motorového čerpadla TECUMSEH bez výrobního čísla, hasičské látkové hadice „C“ o délce 40 metrů, vodního motorového čerpadla značky OLEO- MAC SA 30TLA bez výrobního čísla, hasičské látkové hadice „D“ o délce 50 metrů v látkové tašce, plastového desetilitrového kanystru červené barvy s obsahem čiré tekavé látky ..

Pachatelem ovšem nebyl Míla Šoel, nevyhlášený – bezmála padesátiletý – Král zelených „zmrazků“. Ten se při úvodním zadržení raubířů bezprostředně při činu v místech zdevastované měsíční krajiny (zřejmě dílem v jeho službách zcela zaslepené štěstěny) nevyskytoval.

Policisté se proto odhodlaně pustili do druhé fáze zákroku na ochranu přírodního prostředí státu a nerostného „rodinného stříbra“.

Na tomto místě by nebylo marné vysvětlit, že následovníci původ-

ních hrabošů vltavínových drobků (v mnoha případech oni sami – pouze zdatné „přeškolení“ na moderní technologie, na „velkovýrobu“) používali (a pravděpodobně leckde dosud používají!) těžké kalibry. Pronajatým bagrem si nechají z jámy vyzvednout hromadu materiálu a ten potom pláchají proudem vody hnaným z dešťové louže vzniklé v předchozí těžební díře. Vodní živel splachuje ornici, humus, organické látky z navršené půdy a zkušební zrak vyhledává malé hrudky z dílny přírodního veleskláře.

Po každé šichtě (často noční) zbývá bahnitý flek, placka jalového jílů, „biotop“, v němž ani kopřiva nevzroste – i kdyby rabiják vytěženou hmotu do rodných míst vrátil. To ovšem udělá málokdy, naopak zhusta někdejší zeminu nákladákem někam za roh k vodě převáží a novodobé bitevní zákopy po sobě s ledovým klidem otevře-

opouští. Okolní stromy, podkopané, nezřídka v bezohledné bitvě – ze strany člověka – hynou ..

Stalo se také, že si výlupek zlotřilosti objednaným větším vozem těžební haldu domů na dvorek nechal zavézt a tam, v klidu, v pohodě i za denního světla, ji rozmyl, případně i katrem v zájmu vydatnějšího zisku nerostů prohnal.

Zpět k Šoelovi, jako většina jeho kolegů dlouhodobě jinde nezaměstnanému podnikateli:

Vybaven známou Š 1203 pokračoval ve svém díle, převážel půdu, pláchal, v noci bagroval, pomocí zjednaných subdodavatelů těžební jámy vytvářel.

Policisté nadále zadokumentovávali pohyb mistra i jeho komplice, měli v adresáři nájemné řidiče, firmu, která poskytuje rypadlo. A vlastně už z dřívějšího i doklad oblastního inspektorátu České inspekce životního prostředí o tom, jak hrubiánství prováděné na přírodním prostředí může škodit výskytu zvláště chráněných druhů živočichů, kterými jmenovitě jsou:

ohrožená ropucha obecná (Bufo bufo), silně ohrožený skokan zelený, ohrožená kuňka obecná (Bombina bombina), kriticky ohrožený rak říční ..

Závěrečné jednání nebylo úplně jednoduché, ale nepochybně neodvratné. Zákon si pro pana Šoela došel do přechodného venkovského bydliště. Ten zprvu zapíral (k lesu chodíva pozorovat noční krajinu – v zabláčených holínách, pravidelně se kochává pohledem na hvězdy – sedíc za jasné noci na bagru náhodně poblíž zaparkovaném, ještě s horkým motorem ..). Ale pod tíhou neoddiskutovatelných argumentů (svědeckých výpovědí, dlouhého výčtu důkazů o dlouhodobých „sběratelských“ aktivitách) vlastní vinu přiznal.

A bylo možné sčítat hrubé výnosy a kolik tater půdního materiálu se přemísťovalo, jaké efekty na sociálních dávkách žijícímu jedinci přinášel následný obchod.

A trestní příkaz proti Mílovi Šoelovi – i proti jeho nejbližšímu komplicovi – směřoval v porovnání s předchozí „vlaštovkou“ do většího rozsahu (obžaloba byla o jeden bod širší). Vedle trestného činu krádeže (u Šoela kamínky za nejméně 300 000 korun) se pachatelé prokazatelně dopustili zničení, poškození cizí věci a způsobili tak na cizím majetku značnou škodu (viz výše uvedený odborný odhad nákladů na uvedení zničené přírody do srovnatelně „použitelného“ stavu!).

V Šoelově záležitosti se navíc (do třetíce) obviněný dopustil trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí (tím, že vykonával činnost, která mu předtím byla opakovaně zakázána).

Na jednu hlavu ažaž zlovolnosti.

A za to (na úsvitu letošního léta pravomocně odklepnuto) úhrnný trest odnětí svobody v trvání 1 (jednoho) roku! S podmíněným odkladem na zkušební dobu v délce 2 (dvou) let!!

A nad obviněným – pravda – se vyslovuje jeho dohled ..

**Připravil Jaroslav KOPIC
Dokumentační foto archiv P ČR**

se zjištěným záměrem a soustavně (nejméně sto dnů v roce) prováděl neoprávněnou těžbu vyhrazených nerostů – vltavínů .. od roku 2004 pomocí mobilního motorového čerpadla, jímž proplachoval zeminu vodou, a poté vybíral vyplavené vltavíny, ačkoli si byl vědom toho, že těžené nerosty jsou majetkem České republiky, a za uvedené období vytěžil nejméně 6 540 gramů vltavínů, čímž způsobil České republice, zastoupené Ministerstvem životního prostředí ČR, škodu v celkové výši nejméně 130 800 Kč.

Tím spáchal trestný čin krádeže podle paragrafu 247 odst. 1, odst 2 tr. zákona a odsuzuje se k trestu odnětí svobody v trvání 2 (dva) roky s tím, že se výkon trestu podmíněně odkládá na zkušební dobu v trvání 4 (čtyři) roky.“

Dále bylo povedenému kvítku uloženo, aby ve zkušební době podle svých sil